

Guia d'aprenentatge
Música i acció socioeducativa
(3 ECTS)

Any acadèmic 2017-18

Semestre: 2n

Grau en Educació social / Grau en Treball social

Mòdul: Espais professionals

Professor: Oriol Casals i Coll

1.- Presentació de la matèria o assignatura

La música, com a art i mitjà de comunicació no verbal, forma part del nostre dia a dia: al marge de si hem rebut o no una educació musical més específica, hem crescut envoltats de música i vivim en un entorn sonor i musical. Amb les cançons i les músiques que hem escoltat, que hem cantat, que hem tocat o que hem ballat, hem anat creant un gust musical que forma part del nostre bagatge únic i personal, i és, al mateix temps, la música que ens impacta i genera en nosaltres les respostes físiques, emocionals i espirituals més grans. A més, compartir “la nostra” música, escoltar o fer música junts, ens permet comunicar-nos amb la intensitat que possibiliten els mitjans no verbals i ens fa sentir part integrant d'un grup o d'un col·lectiu. Aquest és el punt de partida d'aquesta assignatura en la que es pretén, a partir de la pròpia experiència, ser conscients de les possibilitats de la música com a element transformador i de cohesió social, i introduir els fonaments per tal de poder-la utilitzar com a recurs de gran impacte en l'acció socioeducativa.

2.- Competències a desenvolupar

- C1 Valorar el propi bagatge musical i les possibilitats de la música com a llenguatge transformador.
- C2 Comprendre's a si mateix com a individu musical, amb la capacitat de crear i comunicar a través de la música.
- C3 Tenir coneixement d'intervencions musicals i de tècniques adients per a facilitar experiències transformadores en els àmbits de l'acció socioeducativa.

3.- Continguts

BLOC 1: Música i bagatge personal

- La música com a estímul i llenguatge multidimensional.
- La biografia musical com a consciència del propi bagatge musical.

BLOC 2: Expressió musical

- Elements constitutius del llenguatge musical.
- Expressar-se musicalment a través de la veu i el cos.
- Els instruments musicals com a extensió de les pròpies capacitats sonores.
- La cançó com a forma musical universal.

BLOC 3: Música a l'entorn socioeducatiu

- Funció de la música en els àmbits educatiu, social i terapèutic.
- Recursos musicals: repertori i tècniques.
- Descoberta de projectes i intervencions existents en l'àmbit socioeducatiu.

4.- Resultats de l'aprenentatge

Al final del procés l'estudiant mostrarà les següents evidències de les competències desenvolupades:

- Tindrà més consciència de l'impacte de l'experiència musical en la persona.
- Tindrà el bagatge d'haver utilitzat la seva veu, el seu cos i instruments musicals com a eina d'expressió i comunicació.
- Coneixerà experiències d'ús de la música en l'àmbit socioeducatiu i en distingirà els elements essencials.

5.- Metodologia

5.1.- Activitats del professor:

- Presentar el marc teòric dels continguts de l'assignatura.
- Facilitar experiències pràctiques d'exploració de la veu i de fer música amb el cos i amb instruments de percussió.
- Crear les condicions necessàries per a la reflexió i l'expressió en grup de les vivències generades per la pràctica.
- Orientar en la recerca i l'ús de recursos musicals.
- Guiar l'elaboració i avaluació d'una intervenció pràctica.
- Aportar articles i bibliografia específica per a la comprensió i la reflexió dels continguts.
- Avaluar l'assoliment de les competències.

5.2.- Activitats dels estudiants:

- Participar activament en les activitats d'exploració de les pròpies capacitats musicals.
- Reflexionar sobre la pròpia experiència, sintetitzar-ne la reflexió i mostrar-la de forma creativa.
- Tenir coneixement dels articles i la bibliografia facilitada.
- Presentar els treballs en el termini establert.

Les hores de treball de l'estudiant es distribueixen de la següent manera:

Treball a l'aula	25 h.	1 ECTS
Treball tutoritzat	25 h.	1 ECTS
Treball autònom	25 h.	1 ECTS

6.- Sistema d'avaluació

6.1.- Activitats o instruments d'avaluació

Pel caràcter experiencial de l'assignatura, aquesta només es podrà realitzar de manera presencial i en format d'avaluació contínua. La no assistència a un mínim del 80% de les classes no habilitarà l'estudiant per a ser avaluat.

La nota final de l'assignatura s'obtindrà de la mitjana entre les següents activitats:

- **Biografia musical.** Presentació d'un escrit i un objecte (CD o vídeo) sobre la pròpia biografia musical.
- **Participació i reflexió.** Participació i implicació en les experiències pràctiques a l'aula i participació en la reflexió posterior en els fòrums de l'assignatura al campus virtual. Presentació d'unes conclusions a final de curs.
- **Descoberta de projectes musicals.** Visita i elaboració d'un informe d'un projecte o intervenció musical i exposició al grup classe. Aquest treball es realitzarà en parelles, per tant, caldrà tenir disponibilitat per a trobar-se amb el company o la companya.

La informació específica de cada activitat es trobarà a la pauta d'activitats d'avaluació de l'assignatura.

6.2.- Criteris d'avaluació

Els criteris d'avaluació són els següents:

ACTIVITAT	PONDERACIÓ	DATA D'ENTREGA
Biografia musical	20%	21 de febrer
Descoberta de projectes musicals	40%	4 d'abril
Participació a l'aula i a l'e-campus	40%	al llarg de tot el semestre i entrega de conclusions el dia 16 de maig

Es valoraran:

- l'actitud, l'interès i la participació activa en les classes i en els fòrums de l'assignatura a l'e-campus.
- la incorporació en els treballs de referències bibliogràfiques i reflexions sobre el treball experiencial realitzat a l'aula.
- la claredat d'exposició, la capacitat de síntesi i la creativitat en la presentació dels treballs.
- la presentació dels treballs en els terminis acordats. En cas de causa major justificable s'acceptarà un treball fora de plaç, però aquest tindrà una penalització en la nota (màxim un aprovat).

Les activitats valorades com a no apte no es podran recuperar. Aquesta farà la mitjana corresponent amb la resta d'activitats.

7.- Resum del procés formatiu per competències

Veure quadre annex

8.-Vies de comunicació amb el docent

A més de l'atenció en els dos espais habituals de comunicació (aula i campus virtual) el professorat pot comunicar-se amb l'estudiant a través de tutories i del correu electrònic.

Correu electrònic: ocasals@peretarres.url.edu

Horari d'atenció: dimecres de 12 a 13h. (sol·licitar cita prèvia per correu).

9.- Bibliografia i recursos

Bibliografia bàsica:

Higgins, L. (2012) *Community Music: In Theory and In Practice*. New York: Oxford University Press

Veblen, K., Messenger, S., Silverman, M., Elliott, D. (Ed.) (2013) *Community Music Today*. Plymouth (UK): Rowman&Littlefield Education

Bibliografia complementària:

Ansdell, G., Pavlicevic, M. (Ed.) (2004) *Community Music Therapy*. Londres: Jessica Kingsley Publishers

Alsina, P. (2001). *El área de educación musical: Propuestas para aplicar en el aula* (4a. ed.). Barcelona: Editorial Graó

Ansdell, G., Pavlicevic, M. (Ed.) (2004) *Community Music Therapy*. Londres: Jessica Kingsley Publishers

Aragay Borràs, J. M. (2017). *Les arts comunitàries des de l'Educació Social: L'experiència de Basket-beat*. Barcelona: Neret Edicions.

Bonal, E., Casas, M. i Casas, N. (2005). *Diversita't: Cançons, danses,... activitats i recursos per a la convivència en la diversitat*. Barcelona: Generalitat de Catalunya. Fundació Jaume Bofill.

Cabedo, A. (2014). La música comunitaria como modelo de educación, participación e integración social. *Eufonia: Didáctica de la Música*, 60, pp.15-23

Davis, W., Gfeller, K. i Thaut, M. (2000). *Introducción a la musicoterapia: Teoría y práctica*. Barcelona: Boileau.

Froseth, J. i Weikart, P. (2001). *Música y movimiento: Actividades rítmicas en el aula*. Barcelona: Graó.

Gustems, J., Calderón, C. (2005). No t'emocionis... Escolta! L'ús de la música en l'educació emocional. *Revista Catalana de Pedagogia*, vol. 3, pp. 331-347

Gustems, J., Gale, R., Gimeno, P. (2009). Música i acció comunitària, un territori que cal conquerir. *Guix: Elements d'acció educativa*, 360, p. 11-14

Jauset, J. A. (2009). *La musicoteràpia*. Barcelona: Editorial UOC.

Lacárcel Moreno, J. (2003). Psicología de la música y emoción musical. *Educatio*, n.20-21, diciembre, p. 213-226

- Malagarriga, A. (2009). *Que sigui difícil deixar d'escoltar*. Barcelona: L'Auditori.
- Pastor, P. (2011). Hacer música, un valor en muchos sentidos. *Eufonia: Didáctica de la Música*, 51, pp.12-23
- Pellizzari, P. (2011). *Crear Salud: Aportes de la Musicoterapia preventiva-comunitaria*. Argentina: Patricia Pellizzari Editora.
- Pellizzari, P. y Rodríguez, R. J. (2005). *Salud, Escucha y Creatividad*. Buenos Aires, Argentina: Ediciones Universidad del Salvador
- Stige, B., Aarø, L. E. (2012) *Invitation to Community Music Therapy*. New York & Londres: Routledge
- Stige, B., Ansdell, G., Elefant, C., Pavlicevic, M. (2010) *Where Music Helps: Community Music Therapy in Action and Reflection*. Burlington (USA) & Surrey (UK): Ashgate
- Storms, G. (2003). *101 Juegos musicales: Divertirse y aprender con ritmos y canciones*. Barcelona: Graó.
- Wigram, T., Nygaard Pedersen, I., Ole Bonde, L. (2005). *Guía completa de musicoterapia*. Vitoria-Gasteiz: Editorial Agruparte

ANNEX: QUADRE RESUM DEL PROCÉS FORMATIU PER COMPETÈNCIES

Competències	Activitats formatives	Resultats d'aprenentatge	Activitats d'avaluació
C1 Valorar el propi bagatge musical i les possibilitats de la música com a llenguatge transformador.	Reflexió sobre la pròpia relació amb la música.	L'estudiant tindrà més consciència de l'impacte de l'experiència musical en la persona.	Biografia musical. (Veure Pauta d'Activitat d'Avaluació 1)
C2 Comprendre's a si mateix com a individu musical, amb la capacitat de crear i comunicar a través de la música.	Exposició de fonaments teòrics. Lectura comprensiva d'articles i bibliografia. Activitats d'exploració de les pròpies capacitats musicals. Reflexió i expressió a l'e-campus i un treball final de les vivències generades per la pràctica.	L'estudiant tindrà el bagatge d'haver utilitzat la seva veu, el seu cos i instruments musicals com a eina d'expressió i comunicació.	Participació activa a l'aula i a l'e-campus. (Veure Pauta d'Activitat d'Avaluació 3)
C3 Tenir coneixement d'intervencions musicals i de tècniques adients per a facilitar experiències transformadores en els àmbits de l'acció socioeducativa.	Exposició de fonaments teòrics. Conferència sobre una experiència de música comunitària. Recerca, visita i exposició de projectes de música en l'àmbit socioeducatiu. Lectura comprensiva d'articles i bibliografia.	L'estudiant coneixerà experiències d'ús de la música en l'àmbit socioeducatiu i en distingirà els elements essencials.	Descoberta de projectes musicals (Veure Pauta d'Activitat d'Avaluació 2)